

Latvijas Zinātņu akadēmija

JAUNO ZINĀTNIIEKU BALVA 2024

MG.ART. LIBERTA STOMA

LZA jauno zinātnieku balva 2024. gadā piešķirta Mg.art. **Libertai Stomai** (Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts) par maģistra darbu “Rīgas pilsētbūvniecības, celtnu arhitektonikas un dekora interpretācija Heinriha Tūma Rīgas 1612. gada panorāmā” (Latvijas Mākslas akadēmija, 2023, vadītāja Dr.art. Elita Grosmane).

Libertas Stomas maģistra darbs ietver padziļinātu Heinriha Tūma (Heinrich Thum) Rīgas 1612. gada panorāmā attēloto Rīgas pilsētbūvniecības, celtnu arhitektonikas un dekora analīzi, salīdzinot veikumu ar vēsturiskajos avotos sniegtajām ziņām, kā arī ar citiem plāniem un panorāmām, kas tapušas ap šo laiku ne tikai Rīgā, bet arī citās Hanzas savienības pilsētās. Lai gan Tūma panorāmā vērojamas vairākas neatbilstības celtnu vai kvartālu attēlojumā, secināts, ka gravīra sniedz patiesu priekšstatu par pilsētas izskatu 17. gadsimta sākumā, kā arī pirmo reizi atklāj diezgan ticamu, līdz ar to mazāk shematisku iespējamo ielu, laukumu un dzīvojamo namu attēlojumu. Darba struktūrā izceltas ēku grupas pēc to funkcijas, ietverot nozīmīgākās Tūma panorāmā attēlotās celtnes. To raksturojumā izmantoti arheoloģisko pētījumu dati un pilsētas plāna rekonstrukcijas, kā arī veikta iedziļināšanās konkrēto objektu būvēsturē un stilistikā, izsekots gravīrā attēloto ielu trasējuma virzieniem, identificējot tās un izdarot secinājumus par atbilstību reālajai situācijai. Heinriha Tūma 1612. gada panorāma, kas glabājas Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā, dod ierosmi jauniem pētījumiem.

Liberta Stoma 2023. gadā Latvijas Mākslas akadēmijā ir ieguvusi maģistra grādu mākslas zinātnē, vienlaikus pabeidzot arī studijas Latvijas Universitātē ar bakalaura grādu moderno valodu un biznesa studijās. Piedalījusi VII Jauno vēsturnieku zinātniskajos lasījumos Valmierā (2021) un to krājumā publicējusi rakstu par arhitektūras vēsturnieces Ritas Zandbergas personību un veikumu Rīgas viduslaiku pilsētbūvniecības un arhitektūras vēstures izpētē (2022).

Maģistrantūras studiju laikā strādājusi LMA Mākslas vēstures institūtā, sakārtojot un pārzinot grāmatu krājumu un daudzskējumu izdevuma “Latvijas mākslas vēsture” attēlu arhīvu. 2023. gada otrajā pusē kā LMA absolvente papildinājusi profesionālo pieredzi Erasmus+ praksē Barselonā.

